

Verksamhetsberättelse

Redovisning av Umeå kommuns funktionshinderråds

arbete under 2023

Umeå kommuns funktionshinderråd (UFR)

Funktionshinderrådet har till uppgift att initiera, medverka i, bereda och följa upp övergripande funktionshinderpolitiskt arbete i kommunen och vara kommunens referensorgan inom de frågorna. Arbetet ska ske både internt inom kommunen och externt gentemot myndigheter, allmänheten och organisationer. Rådet ska verka för att öka medvetenheten om betydelsen av ett funktionshinderperspektiv i alla politikområden. Rådet ska komma in i ett tidigt utrednings- och planeringsarbete, i genomförandet och vid uppföljning.

Representation 2023

Vid rådsmöten är såväl ordinarie ledamöter som ersättare välkomna. I snitt har antalet deltagare, inkluderat föredragande och adjungerade, varit 21 personer per möte under året. Knappa hälften av dem var från funktionshinderrörelsen i genomsnitt, knappa 30 % var politiker, resten tjänstepersoner. Flest ledamöter kom till oktobermötet, flest deltagare var det vid temarådet i september. Region Västerbotten har inte deltagit vid något av mötena. ¹

Representation från styrelser och nämnder

Ordinarie ledamot följt av ersättare

Kommunstyrelsen: Tomas Wennström (S), rådets ordförande, Elmer Eriksson (M), vice ordförande

Individ- och familjenämnden: Andreas Lundgren (S), Hanna Lundin Jernberg (L)

Byggnadsnämnden: Robert Axebro (C), Wilma Hvirfel (L)

Fritidsnämnden: Ari Leinonen (S), Joline Göttfert (M)

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden: Jan Lundberg (S), Madelene Nord (M).

För- och grundskolenämnden: Maria Lindvall (L), Jimmy Liljefelt (S)

Kulturnämnden: Helena Smith (S), Carinne Sjöberg (L)

Tekniska nämnden: Christina Bernhardsson (S), Stefan Nordström (M)

Äldrenämnden: Ronny Kassman (S), Åke Gustafsson (C)

¹ 24 mars: 6 från nämnder, 10 från funktionshinderrörelse, 2 tjänstepersoner

5 maj: 4 från nämnder, 10 från funktionshinderrörelse, 5 tjänstepersoner

29 september: 8 från nämnder, 12 från funktionshinderrörelsen, 10 tjänstepersoner

27 oktober: 9 från nämnder, 10 från funktionshinderrörelsen, 3 tjänstepersoner

24 november: 4 från nämnder, 8 från funktionshinderrörelsen, 2 tjänstepersoner

Representation från funktionshinderrörelsen

Funktionsrätt Umeå, ordinarie ledamöter

Christin Broman, Tim Johansson, Anders Jonsson, Lena Renlund, Monica Östensson, Lars-Ove Åhdén, Ann-Charlotte Nilsson

Funktionsrätt Umeå, ersättare

Maria Holmgren, Abbas Haghjo, Jan-Olof Forsén, Frida Gustafsson

Synskadades Riksförbund Umeå

Jenny Näslund och Britt-Inger Karlsson

Personskadeförbundet (RTP), ordinarie och ersättare

Urban Clarin och Tone Høstman Salwin

Övrig representation

Adjungerade i funktionshinderrådet: Region Västerbotten, Hälso- och sjukvårdsnämndens utskott, Funktionshinder och samverkan, Kenneth Andersson (S)

Tjänstepersoner under året, sekreterare Tordleif Hansson och tillgänglighetsstrateg Elisabeth Nilsson. Från september 2023, utvecklingsstrateg tillgänglighets- och rättighetsfrågor Bianca Byring.

Reglemente

UFR arbetar utifrån ett reglemente som behöver uppdateras såväl språkligt som innehållsmässigt. Kommunen har genomfört en översyn av samtliga rådgivande organ i projektet "Dialog och demokratiutveckling". Resultatet av processen är förslag till Riktlinjer för rådgivande organ som varit ute på remiss till funktionshinderrörelsen (se vidarebefordrade remisser) och planerades för beslut i kommunfullmäktige våren 2024. I förslaget till riktlinjer för rådgivande organ hade termen reglemente ersatts med föreskrifter. Enlig verksamhetsplan 2024 kommer arbete med föreskrifter genomföras under år 2024.

Presidiet

Under 2023 beslutades att välja Tomas Wennström (kommunstyrelsen), Christin Broman (Funktionsrätt Umeå) samt Lena Renlund (Funktionsrätt Umeå) till presidieledamöter. Med på presidie-mötena är också tjänstepersonerna.

Protokoll

När protokoll har justerats publiceras dessa på Umeå kommuns hemsida. I skrivande stund finns inga protokoll för 2023 på kommunens hemsida. I samband med ändringar av funktionen administrativt stöd/sekreterare under 2024 så åtgärdas eftersläpningen i protokoll i den mån det är görbart.

Aktiviteter under 2023

Verksamhetsplanen 2023 har följts till delar. Kartläggning av kostnadsutvecklingen för personer med funktionsnedsättning har flyttats till 2024, liksom Tillgänglighet till lokaler för fritidsaktiviteter och till aktiviteter och uppföljning Rehabilitering och egenvård – uppföljning med inspiration från temarådet 2021. För år 2023 har inte utmärkelsen av Goda exempel utdelats eftersom inga nomineringar inkommit till rådet tills utsatt datum i början av 2024. Utöver verksamhetsplanen har nämnder, tjänstepersoner och funktionshinderrörelsen initierat aktuella ämnen till rådet.

De ämnen som tagits upp under 2023 års sammanträden och temaråd är sammanfattningsvis (utifrån protokoll samt utifrån minnesanteckningar från temaråd):

- Formalia kopplat till mandatperioden
- Att lägga till ärenderubriken redovisning/återrapport från nämnder som stående punkt på dagordningen
- Program för tillgänglighet – etapp 2
- Digital justering av protokoll
- Inköp via beställning, som tidigare har benämnts matinköp via dator
- Nybyggnation inom daglig verksamhet
- Elrullstolsgarage
- Hållplatsutformning och anslutningsvägar till kollektivtrafik
- Färdtjänst och färdtjänstillstånd
- Parkeringar och parkeringstillstånd
- Färdtjänst - upphandling
- Hjälpmedelsgrupp
- Digitala lås i äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen
- Utbildningar för funktionshinderrådet
- LSS-samverkan
- Goda Exempel
- Upphandlingar av bussar i lokaltrafiken
- Verksamhetsplan 2023
- Verksamhetsplan och arbetsgrupper 2024

Sammanträden

Rådet inledde året med 50-årsjubileet i februari och därefter två rådsmöten, ett i mars och det sista innan sommaren i maj.

Den 21 februari firade Umeå funktionshinderråd sitt 50-årsjubileum vid Umeå Folkets Hus. Ett långt samarbete mellan kommunens nämnder och den lokala funktionshinderrörelsen firades med tillbakablickar från när det begav sig, fram till nutid med blicken mot framtiden. Ett förtiotal besökare bjöds på information, intressanta föreläsningar, filmvisning och lättare förtäring. Rådets ordförande Tomas Wennström lotsade besökarna genom eftermiddagen med föreläsare från Myndigheten för delaktighet Brita Törnell och Ola Balke, Länsstyrelsen i Västerbottens län Lars Lustig och Therese Bjursell, Christine Bylund vid Institutionen för idé- och samhällsstudier, Umeå Universitet. Hedersgäster för dagen var Eva Andersson, Lars Weinehall, Kent Sundqvist, Solveig Grubbström och Tordleif Hansson som samtliga medverkar i den film som ger en tillbakablick av rådets 50-åriga arbete. Filmen är framtagen i samarbete med Umeå kommuns kommunikatörer Mia Han och Nicklas Forsgren samt reklambyrån Nicke & Nico. Filmen finns tills vidare på Umeå kommuns hemsida, sidan om funktionshinderrådets historik.

Under 2023 har funktionshinderrådet haft fem sammanträden varav ett temaråd. Därutöver nämnda jubileumsfirande.

21 februari jubileumsfirande

24 mars – 6 ledamöter från nämnder, 10 från funktionshinderrörelsen. 2 tjänstepersoner. Första sammanträdet för mandatperioden.

5 maj – 4 ledamöter från nämnder, 10 från funktionshinderrörelsen, 5 tjänstepersoner.

29 september temaråd – 8 från nämnder varav en som ej är ledamot, 12 från funktionshinderrörelsen, 10 tjänstepersoner

27 oktober - 9 från nämnder, 10 från funktionshinderrörelsen, 3 tjänstepersoner

24 november - 4 från nämnder, 8 från funktionshinderrörelsen, 2 tjänstepersoner

Presidiet har träffats digitalt via Teams vid sex tillfällen cirka tre veckor innan rådsmöte. Presidiet har planerat och prioriterat ärenden samt upprättat dagordningar till rådsmöten.

Arbetsgrupper

Under våren startades en arbetsgrupp för att ta fram ett förslag till verksamhetsplan och den har träffats vid tre tillfällen. Rådets parkeringsgrupp har träffat UPAB och Umeå kommuns fastighet vid ett tillfälle. En arbetsgrupp för information och diskussion om Carlslundskolan bjöds in till ett uppstartsmöte och hade också möte i september och november. En mindre grupp har träffats för planering av höstens temaråd som tekniska nämnden ansvarar för.

Länstrafiken har bjudit in kollektivtrafikgruppen samt ytterligare en grupp med representanter från SRF till träff under juni månad.

Det hölls ett samrådsmöte inför färdtjänstupphandlingen i början av december.

Grupper som fanns under året men inte hade möten:

- Hjälpmedelsgrupp. Det påbörjades arbetet för att få i gång hjälpmedelsgruppen igen under 2024.
- Samverkansgrupp riktlinjer och föreskrifter.

Riva Hinder

Riva hinder är en samverkan om våld och utsatthet för personer med funktionsnedsättning. Under 2023 har Riva hinder haft en paus för i konferenser och arbetat vidare med planen att genomföra en konferens med delvis nytt upplägg under hösten 2024. Riva hinder är en samverkan mellan Umeå kommun, Länsstyrelsen Västerbotten, Region Västerbotten, Brottsförmyndigheten, Funktionsrätt Västerbotten och Kvinno- & tjejjouren i Umeå.

Utbildning för tjänstepersoner och politiker

Utbildning är ett av tillgänglighetsprogrammets fokusområde för etapp 2 och i samband med Umeå funktionshinderråds 50-årsjubileum, den 20 februari 2023 erbjöds kommunens tjänstepersoner och politiker en halvdagsutbildning. Denna interna utbildning var ett samarbete mellan Umeå kommun och Myndigheten för delaktighet (MFD) som lockade tjugotalet deltagare under eftermiddagen, där de flesta var tjänstepersoner. Med ny mandatperiod så var utbildningsutbudet stort för kommunens politiker vilket bidrog till att så få politiker deltog. Kunskapsspridarna och utredarna Brita Törnell och Ola Balke ansvarade för utbildningen som bjöd på information, interaktion och inspiration samt tid för reflektion och diskussion. Utbildningen var ett led i en nationell satsning från MFD.

Remisser, skrivelser och yttranden

Rådets handläggare eller sekreterare vidarebefordrar remisser till ledamöterna i RTP och till Funktionsrätt Umeås kansli. RTP förmedlar till sina medlemmar och Funktionsrätts kansli till sina medlemsföreningar. Yttranden skickas till remissens avsändare antingen gemensamt eller självständigt. Yttranden skall även delges rådets handläggare för kännedom.

Vidarebefordrade remisser från tekniska nämnden: Umeå kommuns generella föreskrifter och villkor (riktlinjer) för kommunal färdtjänst och Umeå kommuns generella föreskrifter och villkor (riktlinjer) för riksfärdtjänst.

Vidarebefordrad remiss från kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott: Riktlinjer för rådgivande organ.

En tjänsteskrivelse om "Reseersättning för ledamöter som reser med färdtjänst" ett förslag att komplettera Umeå kommuns nuvarande arvodesregler.

En tjänsteskrivelse "Utredning hantering av elrullstolsgarage" i samarbete mellan Umeå kommun och Region Västerbotten framarbetad av tjänstepersoner från flera verksamheter inom Umeå kommun, bostadsanpassningen Skellefteå kommun och Hjälpmedel Västerbotten.

Tjänsteskrivelse ställd till Boverket från Umeå kommun med uppmaningen "Uppdatera Boverkets Byggregler avseende större utomhusrullstolar".